

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/443/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

164/2017. (VII. 6.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2016. augusztus 23-án előterjesztett **panaszát** a 2017. július 6-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mert az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos rendőrségen 2017. augusztus 23-án (az irat keltezése szerint, a rendőrségi iktató pecsét augusztus 29-i, a postai pecsét átragasztás miatt nem látszik) terjesztette elő panaszát, majd a rendőrség felhívására akként nyilatkozott, hogy a Testület vizsgálatát kéri. Panaszában többek között a 2016. augusztus 8-án fogantatott intézkedést kifogásolta.

I.

A panaszos előadta, hogy 2016. augusztus 8-án a reggeli-délelőtti órákban, a volt Kertem hátsó részénél, a P. L. úton (O. P. sétány torkolata) történt rendőri intézkedéssel kapcsolatban kíván panaszt előterjeszteni. Erre a helyszínre demonstrációra szóló érvényes engedéllyel rendelkeztek a Ligetvédők (bejelentő A.N. és Sz. G.).

2016. augusztus 8-án, a reggeli órákban a rendőrség intézkedett a szóban forgó területen. Az akciót vezető őrnagy feloszlatta a demonstrációt, és a rendőrség egy közterület-használati engedélyre hivatkozva kizsorította a közterületről a Ligetvédőket.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Ez a panaszos szerint teljen jogszerűtlen volt.

A demonstráció felosztatásra került arra hivatkozással, hogy a gyülekezési jog gyakorlása mások jogainak sérelmével jár. Ennek megfelelően a résztvevőket felszólították, hogy a területet hagyják el.

A gyülekezési jog alkotmányos alapjog Magyarország Alaptörvénye VIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a békés gyülekezéshez. Magyarország Alaptörvénye I. cikk (3) bekezdése szerint az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletiben tartásával korlátozható. A XXI. cikk (1) bekezdése szerint Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.

A demonstráció az Alaptörvény XXI cikk (1) bekezdésében rögzített alkotmányos alapjog védelme érdekében valósult meg, egy másik alkotmányos alapjog gyakorlásával. A gyülekezési jogról szóló 1989. évi LIII. törvény 14. §-a szerint a demonstrációt abban az esetben van joga felosztatni a rendőrségnek, ha a gyülekezési jog gyakorlása bűncselekményt valósít meg vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, vagy mások jogainak és szabadságának sérelmével jár, vagy a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg, továbbá ha bejelentéshez kötött rendezvényt tiltó határozat ellenére tartanak.

A panaszos álláspontja szerint az a körülmény, hogy egy munkagép munkáját kellett megkönnyíteni (bevallottan belülről is le lehetett volna bontani a szóban forgó épületet) nem jár mások jogainak (egy cég magánjogának), olyan mértékű sérelmével, amelyhez mérten arányos intézkedés a demonstráció felosztatása. Ennek megfelelően a demonstráció felosztatásával a demonstrálók alkotmányos, alapjogai szenvedtek sérelmet, így a demonstráció felosztatása – szerinte – jogellenes volt (Mivel mindezek alapján jogszerű intézkedésről a panaszos véleménye szerint nem beszélhetünk, a szabálysértési tényállást semelyik Ligetvédő nem meríthette ki.)

Az intézkedő rendőr őrnagy a demonstráció szervezőit nem kérte fel előzetes intézkedésre, hanem csak a felosztatás tényét közölte.

A panaszos azt sem érti, hogy egy demonstrációs területre hogyan adhattak ki szabályos közterület-használati engedélyt (ha ez egyáltalán létezik).

A panaszos mindezek alapján kérte a Testület eljárását.

II.

A) A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a Budapesti Rendőrfő-kapitányságtól (továbbiakban: BRFK), valamint megküldeni kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) B. A. r. őrnagy 2016. november 16-i átiratában előadta, hogy a Budapest, [...] kerület, O. P. sétány 3-5. szám előtt biztosítási feladatokat ellátó járőröktől 2016. augusztus 8-án, a délelőtti órákban az épület bontását végző cég munkatársai rendőri intézkedést kértek. A helyszínen, az ingatlant körbevevő kerítés vonalán belül, egy fedett helyiségben tartózkodott 10 fő „Ligetvédő”, akik a bontási munkálatokat akadályozták,

A helyszínre irányított K. M. r. alezredest 9 óra 23 perckor a biztonsági szolgálat vezetője, T. Cs. tájékoztatta arról, hogy a rendezvény szervezőit megkérték arra, hogy a bontási munkálatok ideje alatt a demonstrációs kellékeket szállítsák el, a területet pedig hagyják el. A bontás ideje alatt a terület elhagyására a saját testi épségük megóvása miatt volt szükség.

A rendezvény főszervezője és társai többszöri egyeztetés után sem voltak hajlandók ennek a kérésnek eleget tenni, ezért vált szükségessé a rendőri intézkedés.

D. F. a cég felelős műszakvezetője 10 óra 9 perckor felhívta a demonstrálók figyelmét arra, hogy saját életük és testi épségük megóvása miatt hagyják el a területet, melyet a rendezvény résztvevői figyelmen kívül hagytak. A szervező álláspontja szerint a bontási munkálatokat az ingatlan területéről is meg lehetett volna oldani, a pillanatnyi tartózkodási helyüket demonstrációs helyszíneként jelölte meg, melyet nem kívántak elhagyni.

Sz. G. kijelentette, hogy tudomása szerint a fedett helynek külön tulajdonosa van, ezért ide a 2016. július 6-án hozott birtokvédelmi határozat nem vonatkozik.

Tekintettel arra, hogy a bontási területen a demonstrálók miatt a bontási munkálatokat nem tudták megkezdeni, D.F. 10 óra 50 perckor dokumentált módon felkérte a rendőrséget a szükséges intézkedések megtételére. Kijelentette, hogy tevékenysége akadályozása miatt jogsérelem éri, ezért kérte a jogellenes állapot megszüntetését.

A Készenléti Rendőrség egységei a bontani kívánt épülethez képest merőlegesen, egysoros vonalat alakítva felsorakoztak, mögöttük a BRFK egységei helyezkedtek el.

A rendőrsorfallal előtt kb. 20 fő tartózkodott, a szervezőjüket a biztosítás helyszíni parancsnoka tájékoztatta (a műszakvezető által bemutatott dokumentumok alapján) a bontási területről.

A rendőrsorfallal elé három fő leült, M. Cs. r. őrnagy 11 óra 11 perckor a helyszínen tartózkodó személyeket tájékoztatta, hogy magatartásuk a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (továbbiakban: Gytv.) 2.§ (3) bekezdésébe ütközik, magatartásuk mások jogainak sérelmével jár, ezért a rendezvényt a Gytv. 14. § (1) bekezdése alapján a Törvény nevében feloszlatta, és felszólította a jelenlévőket, hogy a jármű haladási irányából, a rendőrök által lezárt területről az Olof Palrne sétány irányába távozzanak.

A főszervező a rendőrökkel közölte, hogy álláspontja szerint az intézkedés jogszerűtlen, de a rendőri felszólításnak eleget kívánnak tenni, ezért felszólította a három személyt, hogy hagyják el a területet, akik ennek nem tettek eleget. A szervező a személyeket a rendezvényéről nem zárta ki, velük szemben külön intézkedésre nem kérte fel a rendőrhatalóságot.

A felszólítás eredménytelen maradt, ezért M. Cs. r. őrnagy a tájékoztatást és a felszólítást megismételte.

A főszervező elmondta, hogy 11 óra 45 percre az említett területről valamennyi demonstrációs kelléket eltávolítják, addig kért időt. Ezután ismételt felszólította a három személyt a távozásra, akik ezt ismételt figyelmen kívül hagyták. Sz. G. e személyeket a rendezvényről még ekkor sem zárta ki, velük szemben nem kérte fel a rendőröket intézkedésre.

További eredménytelenség után, 11 óra 18 perckor harmadjára történő tájékoztatást, és felszólítást követően M. Cs. r. őrnagy az Rtv. alapján rendőri intézkedés fogatosítását kényszerítő eszköz - testi kényszer - alkalmazását személyi szabadság korlátozását helyezte kilátásba.

A BRFK Közrendvédelmi Főosztály beosztottjai ezután vonták egyenként intézkedés alá a bontási területen tartózkodó személyeket a felszólítást megismételték. 11 óra 55 perckor a lezárt területet a demonstrálók többsége önként hagyta el, 3 fővel szemben az Rtv. 47. § alapján, testi kényszer alkalmazására került sor.

A kényszerintézkedéssel érintett személyeket az intézkedő rendőrök a földről felemelve az említett területről kb. 15-20- méterre helyezték át, előállításra egy esetben sem került sor,

A rendőrség a rendezvény biztosításával és feloszlásával összefüggő feladatait az Rtv. 58. § (1) bekezdés g) pontja szerinti csapaterő alkalmazásával, illetve 58. § (2) bekezdés, továbbá a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011 (IX. 22.) BM rendelet 14. § (2) bekezdése alapján történő területlezárással hajtotta végre.

A rendezvény feloszlására jog- és szakszerűen, az arányosság és szükségesség figyelembevételével került sor.

A Budapest Főváros [...] kerület Polgármesteri Hivatal által hozott [...], számú birtokvédelmi határozat, valamint a végrehajtását elrendelő [...] számú végzés rendőri közreműködéssel történő végrehajtása céljából a BRFK állományából 27 fő, a Készenléti Rendőrség 21 fő volt jelen a Városliget területén.

A rendezvény feloszlásával összefüggésben, a kényszerítő eszköz alkalmazására mindhárom, esetben 2016. augusztus 8-án 11 óra 25 perckor került sor. A panaszossal szemben rendőri intézkedésre nem került sor.

Molnár Csaba r. őrnagy az említett napon, 11 óra 11 perckor a rendőrsorral előtt helyet foglaló demonstrálók felé, jól érthetően, első alkalommal az alábbi felszólítási tette:

„Hölgyeim és Uraim!

Molnár Csaba r. őrnagy vagyok a BRFK Közrendvédelmi Főosztályról!

Közlöm Önökkel, hogy magatartásuk a Gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 2.§ (3) bekezdésbe ütközik, mások jogainak sérelmével jár, ezért a rendezvényt a Gytv. 14.§ (1) bekezdése alapján a Törvény nevében feloszlatom. Jogsértő magatartásukat fejezzék be, a helyszínről az O. P. sétány irányába távozzanak.”

11 óra 13 perckor a tömeg második felszólítása megtörtént:

„Hölgyeim és Uraim!

Ismételt felhívom figyelmüket, hogy magatartásuk a Gytv. 2.§ (3) bekezdésbe ütközik, mások jogainak sérelmével jár, ezért a rendezvényt a Gytv. 14.§ (1) bekezdése alapján a

Törvény nevében feloszlatom. Jogsértő magatartásukat fejezzék be, a helyszínről az O. P. sétány irányába távozzanak,

11 óra 18 perckor a tömeg harmadik felszólítása is elhangzott:

„Hölgyeim és Uraim!

Harmadszorra, egyben utoljám felhívom figyelmüket, hogy magatartásuk a Gytv. 2.§ (3) bekezdésbe ütközik, mások jogainak sérelmével jár, ezért a rendezvényt a Gytv. 14. § (I) bekezdése alapján a Törvény nevében feloszlatom. Jogsértő magatartásukat fejezzék be, a helyszínről az O. P. sétány irányába távozzanak ellenkező esetben a rend helyreállítása érdekében a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. alapján rendőri intézkedésre kerül sor.”

2) A rendőrség megküldte azt a 3 jelentést, ami a kényszerítő eszköz alkalmazásáról készült, azonban mivel ezen intézkedések a panaszt nem érintették, a Testület eltekintett ezek részletes ismertetésétől. Csupán annyit rögzít a Testület, hogy a rendőrök a 0100/966/2016.ált számú biztosítási terv alapján végezték a Ligetvédők tiltakozásának rendőri biztosítását.

3) K. M. r. őrnagy jelentése annyi többletinformációt tartalmaz, hogy 9 óra 23 perckor meghallgatta T. Cs-t, majd 10 óra 9 perckor D. F. felelős műszakvezető és A. N. (szervező) egyeztettek, amely során D. F. közölte, hogy aznap kívánják elkezdni a bontást. A. N. közölte, hogy szerinté máshonnan is lehet bontani, és a tartózkodási helyszínük demonstrációs helyszín, így azt nem hagyják el. 10 óra 15 perckor a r. őrnagy egyeztetett A. N-nel, aki nem volt hajlandó elhagyni a területet, noha arról tájékoztatta a rendőr, hogy a bontást követően oda visszatérhetnek a bontást végző cég szerint.

10 óra 26 perckor D. F. a jelenlévőket kérte a távozásra, aminek nem tettek eleget. 10 óra 50 perckor D. F. intézkedésre kérte fel a rendőröket.

11 órakor felsorakoztak a rendőrök. 11 óra 11 perckor volt az első, majd 11 óra 13 perckor a második figyelmeztetés. Sz. G. ezután egyeztetett a rendőrökkel, aki a terület elhagyását ígérte 11 óra 45 percig.

11 óra 18 perckor megtörtént a 3. felszólítás is. 11 óra 20 perckor megkezdődött a három ülő személy egyenkénti felszólítása, aminek hatására egy fő önként távozott, kettővel szemben pedig testi kényszer került alkalmazásra. Ekkor újabb két fő ült le a sorfal mögött, akik angolul beszéltek, akikkel testjelzésekkel közölték a távozás útvonalát.

11 óra 29 perckor Sz. G. gépjárművel távozott a területről. Ezután újabb két fő ült le, de ők Sz. G. felszólítására távoztak. Időközben egy fő lemászott a tetőről. A. N. egy gerendához láncolta magát.

11 óra 55 percre minden demonstráló távozott a bontási területről, a demonstrációs eszközöket is eltávolították. 12 óra 3 perckor átadták a területet a biztonsági szolgálatnak.

12 óra 15 perckor a helyszínre érkezett egy tűzoltógépjármű 6 fő tűzoltóval K. E. t. hdgy. vezetésével, akik a r. őrnagy társaságában felmásztak a tetőre. A r. őrnagy két alkalommal felszólította A. N.-t, aki ezt követően önként távozott a tetőről. 12 óra 45 perckor megkezdtek a bontást.

13 óra 53 perckor ismét rendőri intézkedést kért a bontást végző cég vezetője, mivel a törmelék elszállítását nem engedték a demonstrálók a területről. Végül a cég a másnapi

elszállítás mellett döntött, és rendőri intézkedést nem kért.

4) A rendőrség által megküldött CD lemezek az alábbi releváns felvételek találhatóak. A 17-es felvétel kivételével a többi felvételen nem látható időbélyegző, így a készítés pontos időpontja nem megállapítható.

a) A 17-es felvételen a kivitelező és a demonstráció bejelentője közötti beszélgetés látható 10 óra 12 perckor. A panaszos nem látható a felvételen.

b) A 18-as felvételen K. R. r. őrnagy tájékoztatja a főszervezőt arról, hogy bontást kívánnak ma a területen végezni. A panaszos nem látható a felvételen.

c) A 20-22 felvételen a kivitelezést végzők és a rendőrség egyeztetése látható. A panaszos nem látható a felvételen.

d) A 24-es felvételen a rendőri sorfal mögött és mellett a biztonsági őrök és a kivitelezők elkezdik felépíteni a kordont, a rendőröket hiába kérdezik a tüntetők (kb. 10-15 fő) kezdetben, hogy mi történik, nem kapnak választ. Végül többszöri kérdésre az egyik rendőr közli, hogy ezt a területet le fogják zárni és a rendezvény a kordonon kívül továbbra is megtartható. A zárásra a tüntetők testi épségének a megóvása érdekében kerül sor. A szervező többször is megkérdezi, hogy felosztatják-e a rendezvényüket, amire azt feleli a rendőr, hogy amennyiben jogsértés történik, akkor felosztatja. Közben két férfi leül a földre a sorfal elé. A rendőr közli, hogy most már van jogsértés, felkéri a szervezőt, hogy szólítsa fel a cselekményük abbahagyására a két férfit, mert cselekményük mások jogának sérelmével jár. A szervező megkérdi, hogy egy bejelentett tüntetés mennyiben sérti mások jogát, amire a rendőr azt közli, hogy a bontást végző cég közterület foglalási engedélyt kért és kapott, hogy a bontási munkálatokat el tudja végezni. Ezután a felek arról vitatkoznak, hogy a magánszemély érdeke vagy az alkotmányos jog gyakorlása fontosabb-e. A résztvevők kérték a bontási határozatot, amire azt felelte a rendőr, hogy azt a résztvevők már többször megkapták. Újra megkéri a rendőr, hogy távolítsa el a személyeket a szervező arról a helyről, amit le kívánnak zárni. A szervező közli, hogy ha nincs felosztatva, akkor ők ott jogszerűen demonstrálnak a rendezvény helyszínén. Erre a rendőr úgy reagál, hogy nem tud erre mit mondani, ha a szervező nem érti, amit ő mond. A szervező kéri, hogy a rendőr jelölje meg, hogy hol van a jogsértés, nevezze meg a jogsértést. A rendőr közli, hogy már elmondta, hogy más jogát, jogos érdekét sérti a cselekményük. A szervező ismét elmondja, hogy az ő alkotmányos jogát nem írhatja felül a vállalkozó magánérdeke. A vállalkozó is elmondta, hogy belülről is tudnak bontani, csak a lassabb és több pénzbe kerül, csak azért akarnak kívülről bontani, mert ez olcsóbb és gyorsabb. Ez pedig nem elég arra, hogy felülírja az ő jogukat. Ezután megkér minden jelenlevőt a szervező, hogy a magyar alkotmányt tartsák be. A rendőr nem sokkal később visszatér, hogy közli, hogy hagyjanak fel a jogsértéssel. A jelenlevők visszakérdeznek, hogy milyen jogsértést követtek el. A rendőr nem válaszol.

Ezt követően, a felvétel 8. percében egy másik rendőr valószínűleg felosztatja a rendezvényt. (Kezdetben egyáltalán hallható a háttérzaj miatt, nem használ hangosítást, foszlányok érthetők „mások jogainak sérelmével jár”.). Egy nő meg is jegyzi, hogy nem hallják, amit mond. A felosztatásra a szervező közli, hogy nem ért vele egyet, de nem állnak ellen és jogkövető állampolgárként szól mindenkinek, hogy távozzanak. Szól is a két földön ülő embernek, hogy ne álljanak ellen a rendőri intézkedésnek, de a két személy nem mozdul. Az egyik földön ülő közli, hogy mivel jogszerűtlennek tartja az intézkedést, nem veti magát alá.

A rendőr újra elmondja a felszólítást. A szervező megkérdi, hogy hogyan vihetik el az ingóságait. Egy másik rendőrhöz irányítják, aki azt mondja, hogy most elvihetik a bontás előtt. A szervező és a rendőr között ekörben ismét vita alakul ki.

A felvétel 14. percében elhangzik a 3. felszólítás is (a 2-3. felszólítás már végig tisztán hallható). Közben még egy személy leül a földre. Ezt követően a szervező ismét elmondja, hogy a felosztatás indoka jogsértő. Ezt követően a sorfal a 3 ülő személy elé kerül. Majd amikor újra beszél a rendőr, az egyik férfi feláll. Aztán felszólítás után az egyik férfit a rendőrök megemelik és elviszik a helyszínről,

később a vele szembeni intézkedés látható. Ezzel a másik férfit is felszólítják, majd őt is eltávolítják a rendőrök. Ezt követően a rendőrök a sorfal mögött ülő két férfihez mennek, jelzik nekik, hogy nem magyarok. A férfi is mutat a fülére, hogy nem érti. A rendőr felolvassa ismét a figyelmeztetést magyarul, olyan halkán, hogy a felvételen semmi sem hallható belőle. A férfi angolul kérdi, hogy mit mond a rendőr, illetve, hogy nem érti. A rendőrök ezek után őt is megemelik és elviszik a helyszínről. A kivitelező emberei közben felállítják a kordont. A szervező szól a rendőröknek, hogy a teljes rendezvényi területet elfoglalják, mire a rendőr tájékoztatja, hogy az ő rendezvénye már fel lett oszlatva.

A panaszos egyáltalán nem látható a felvételen, noha a kamarakezelője több alkalommal is végigpásztazza a demonstrálókat.

e) A 25-ös felvételen a demonstrálók az ingóságaikat szedik össze. A felvétel 6. percében jelenik meg először a panaszos, az előzőekben látott rendőrrel és a szervezővel beszél. A beszélgetés csak foszlányosan hallható, vélhetően a feloszlatus okáról tájékozódik, illetve a területfoglalási engedélyből szeretne egy példányt kapni. Ezután a panaszos egy másik rendőrrel beszél, amikor a rendőrsorfal elkezd kizorítani a demonstrálókat a területről.

f) A 26-os felvételen a kizorítás látható a továbbiakban. Mostanra már megnőtt a demonstráló tömeg létszáma, több személynél kamera van. A panaszos a rendőrökhöz beszél, de a zaj miatt nem hallható, hogy mit mond. Közben a többi demonstráló az ingóságokat hordja ki a bontási területről.

g) A 27-es felvételen az látható, ahogy a Készenléti Rendőrség kizorítja a területről az embereket, köztük a panaszoszt. Miután kitolták az embereket a munkások elkezdik a kordont visszahelyezni.

h) A 28-as felvételen csak rövid ideig látszik a panaszos, a kiterjedő tűzoltók bemennek a kordonnal lezárt területre.

i) 31-es felvételen a bontási munkálatok láthatóak.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedése érintette a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és felelősség fejezetének a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljárásról szóló jogát, valamint XXVII. cikkben foglalt szabad mozgáshoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy a panaszos minden elemére kiterjed-e a hatásköre.

A panaszos a helyszíni rendőri intézkedést és a tömegkizorítást, illetve a rendezvény feloszlatusát kifogásolta.

A rendőri jelentések szerint panaszossal szemben konkrét intézkedésre nem került sor, de a videofelvételek tanúsága szerint mint a demonstráció résztvevője a helyszínen volt, 11 óra 18 perces felszólítás követően, így érintette a demonstráció Gytv. szerinti feloszlatusa, illetve a csapaterővel történő területzárás.

A Testület eljárását a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban Rtv.) IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt a 92. §-ának (1) bekezdése a következőként szabályozza.

Eszerint „akinek a IV–V. Fejezetben – a 46/A–46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
- b) kérheti, hogy – amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá – panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és büntfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.”

Az Gytv. 14. § (3) bekezdése szerint ha a rendezvényt felosztatják, a rendezvény résztvevője a felosztatástól számított tizenöt napon belül pert indíthat a felosztatás jogellenességének megállapítására.

Figyelemmel az Rtv. 92§-ára és a Gytv. fent hivatkozott szabályára a Testület nem jogosult abban a kérdésben állást foglalni, hogy a felosztatás jogszerűen történt-e a Gytv. előírásai szerint, hanem csupán a felosztatás Rtv. szerinti szabályainak érvényesülését vizsgálhatja.

Mindezek alapján a Testület a felosztatás jogszerűségnek kérdésében a hatáskörének hiányát állapította meg.

2) Ezt követően a Testület a területzárás jogszerűségét vizsgálta.

A rendőri jelentés szerint a rendőrség a rendezvény biztosításával és felosztatásával összefüggő feladatait az Rtv. 58. § (1) bekezdés g) pontja szerinti csapaterő alkalmazásával, illetve 58. § (2) bekezdés, továbbá a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011 (IX. 22.) BM rendelet 14. § (2) bekezdése alapján történő területlezárással hajtotta végre.

A Magyar Köztársaság Rendőrségének Csapatszolgálati Szabályzata kiadásáról szóló 11/1998. (IV. 23.) ORFK utasítás 270. pontja szerint a rendezvényeken a rendőrséget (a rendőrt) intézkedési kötelezettség akkor terheli, amikor olyan tényt vagy körülményt észlel, illetőleg hoznak tudomására, amely rendőri beavatkozást igényel. Általában rendőri beavatkozást igénylő ténynek vagy körülménynek kell tekinteni: [...]

- személyeket, illetőleg anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet elhárítását, ennek megszüntetése érdekében terület lezárását, oda a belépés vagy eltávozás megakadályozását, illetve az ott tartózkodók távozásra kötelezését.

Az Rtv. 58. § szabályozza a csapaterő alkalmazási feltételeit.

„(1) A rendőrök csapaterőben alkalmazhatók

- a) az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása (Btk. 254. §), a lázadás (Btk. 256. §), illetve a rombolás (Btk. 257. §) bűncselekmények elkövetése esetén;
- b) a személyek élet- és vagyonbiztonságát tömegesen veszélyeztető események megszüntetésére vagy az ilyen következményekkel járó erőszakos cselekmények megakadályozására és az elkövetők elfogására;
- c) súlyos bűncselekményt elkövető, szökésben lévő fegyveres személy felkutatására, elfogására;
- d) terrorcselekmény felszámolására, a túsok kiszabadítására;
- e) eltűnt személy vagy tárgy felkutatására;

f) katasztrófa megelőzésére és következményeinek elhárítására;

g) a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó vagy más jelentős rendezvény rendjének biztosítására;

h) védett személy, veszélyes szállítmány vagy az állam működése, vagy a lakosság ellátása szempontjából kiemelten fontos létesítmény őrzésére, védelmére;

i) nagy területű helyszín biztosítására;

j) törvényben meghatározott más esetben.

(2) Csapaterő alkalmazása során a rendőrség a 17. § (1) bekezdésben írt jogokat indokolt mértékben korlátozhatja, területet személy- és járműforgalom elől elzárhat.”

17. § (1) A rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyi szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

A terület lezárás szabályait a Szolgálati Szabályzat 14. §-a rögzíti, eszerint:

„(1) A védett személy utazásának és a rendezvények biztosítása során, valamint a védett létesítmények és épületek környezetében a területet, útvonalat vagy útvonal szakaszt ideiglenesen le lehet zárni.

(2) A rendőr az (1) bekezdésben, továbbá a 10. § (2) bekezdésében, valamint az Rtv. 58. § (2) bekezdésében meghatározott esetekben a terület lezárása esetén - a (2a) bekezdésben foglalt kivétellel - megakadályozza a lezárt területre illetéktelenek belépését, az illetéktelenül ott tartózkodókat távozásra szólítja fel.

(3) A terület lezárásával összefüggő intézkedések betartása kikényszeríthető.

(4) A terület lezárását az elrendelés indokának megszűnésekor fel kell oldani.

(5) Az intézkedést végrehajtó rendőri szerv szükség esetén tájékoztatja az érintett terület lakosságát a terület lezárásáról.”

A rendelkezésre álló jelentések és videofelvételek alapján a következők állapíthatóak meg. D. F. a cég felelős műszakvezetője 10 óra 9 perckor felhívta a demonstrálok figyelmét arra, hogy saját életük és testi épségük megóvása miatt hagyják el a területet, melyet a rendezvény résztvevői figyelmen kívül hagytak. A szervező álláspontja szerint a bontási munkálatokat az ingatlan területéről is meg lehetett volna oldani, a pillanatnyi tartózkodási helyüket demonstrációs helyszíneként jelölte meg, melyet nem kívántak elhagyni. Miután a felek nem tudtak megegyezni, cég képviselője 10 óra 50 perckor felkérte a rendőrséget a szükséges intézkedések megtételére. Kijelentette, hogy tevékenysége akadályozása miatt jogsérelem éri, ezért kérte a jogellenes állapot megszüntetését.

A Készenléti Rendőrség egységei a bontani kívánt épülethez képest merőlegesen, egysoros vonalat alakítva felsorakoztak, mögöttük a BRFK egységei helyezkedtek el. A rendőrsorfallal kb. 20 fő tartózkodott, a szervezőjüket a biztosítás helyszíni parancsnoka tájékoztatta (a műszakvezető által bemutatott dokumentumok alapján) a bontási területről.

11 óra 11 perckor a rendőrség feloszlatta a demonstrációt. Ezt követően még kétszer hangzott el a felszólítás a távozás végett. 3 személlyel szemben kényszerítő eszközt alkalmaztak, a rendőrsorfallal mögött folyamatosan végezték a terület lekerítését.

A panaszos a feloszlatásnál nincs jelen, később érkezik a rendőrsorfallal. A területzárás ideje alatt a feloszlátás okáról tájékozódott a rendőröktől, illetve a területfoglalási engedélyből szeretne egy példányt kapni. Ezután a panaszos egy másik rendőrrel beszélt, amikor a

rendőrsorral elkezdte kizsírítani a demonstrálókat a területről. 11 óra 55 percre minden demonstráló távozott a bontási területről, a demonstrációs eszközöket is eltávolították. 12 óra 3 perckor átadták a területet a biztonsági szolgálatnak.

A Testület álláspontja szerint az érintett bontási terület munkaterületnek minősült. A panaszos és társai magatartása pedig alkalmas volt a kivitelezési munkálatok megzavarására, amellyel nemcsak saját maguk, hanem a munkások életét, testi épségét és a vagyonbiztonságot is veszélyeztették. Miután az egyeztetések nem vezettek eredményre, és rendezvény feloszlata megtörtént, a Testület álláspontja szerint a rendőrség jogszerűen, kellő jogalap birtokában alkalmazott csapaterőt a terület zárása érdekében, mivel a rendőrség számára felszólítást követően nem volt olyan másik, kisebb jogsértéssel járó eszköz, amely az intézkedés céljának (munkaterület és a hozzávezető útszakasz kiürítése, a jelenlévő személyek biztonságának biztosítása) megvalósulását biztosíthatta volna (különös figyelemmel arra, hogy a feloszlatast követően az érintett terület már nem minősült „demonstrációs területnek”). Így intézkedésük az Rtv. 15. § (2) bekezdésében foglalt arányossági követelménynek („Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”) is megfelelt.

Mindezek alapján a Testület véleménye szerint a csapaterő alkalmazására és a területzárásra jogszerűen került sor, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz és a szabad mozgáshoz való joga.

IV.

A Testület a demonstráció Gytv. szerinti feloszlatajának jogszerűsége kérdésében a hatáskörének hiányát állapította meg. A Testület véleménye szerint a csapaterő alkalmazására és a területzárásra jogszerűen került sor, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz és a szabad mozgáshoz való joga.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. július 6.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET